

Bilten Tranziciona pravda

Beograd, 4. jun 2007.

Bivši pripadnik JNA u istrazi u vezi sa ratnim zločinom

Dana 30. maja 2007. Veće za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu donelo je odluku da sprovede istragu protiv 12 osumnjičenih za zločin u Lovasu, u istočnoj Hrvatskoj, 1991.

Četvorica od 12 osumnjičenih su bili pripadnici nekadašnje JNA. To su Miodrag Dimitrijević, Darko Perić, Radovan Vlajković i Radisav Josipović.

Do sada se Tužilaštvo za ratne zločine nije pokretalo istrage protiv oficira bivše JNA, koji su u vezi sa ratnim zločinima počinjenim za vreme oružanih sukoba na teritoriji bivše Jugoslavije.

Osim pomenute četvorice osumnjičenih, u pritvoru su zadržani Ljuban Devetak, Milan Devičić, Milan Radojičić i Željko Krnjajić, Srbi iz Lovasa, i Petronije Stevanović, Aleksandar Nikolaidis, Dragan Bačić i Zoran Kosijer, pripadnici paravojne formacije "Dušan Silni".

Dana 17. oktobra 2005. FHP je predao Tužilaštvu za ratne zločine izjavu, koju je Ljuban Devetak dao FHP-u, zahtevajući pokretanje istrage. U svom zahtevu, FHP je tražio od Tužilaštva ispita navode o umešanosti nekih oficira JNA, u zločin u Lovasu. Dan kasnije, Tužilaštvo je objavilo da vodi predkrivični postupak za utvrđivanje činjenica i dokaza o ubistvu hrvatskih civila u Lovasu 1991.

Krajem 1991. hrvatski Srbi, uz podršku JNA i paravojnih formacija zauzeli su veliki deo Istočne Slavonije u Hrvatskoj koja je bila proglasila nezavisnost. Dana 10. oktobra lokalne jedinice Teritorijalne odbrane, paravojne jedinice "Dušan silni" uz pomoc novosadskog korpusa JNA napali su i osvojili selo Lovas i ubili 21 civila. Srpske snage su okupirale zgradu u selu i koristile je kao improvizovani zatvor. Tamo su maltretirali Hrvate – muškarci i žene su bili prebijani i mučeni. Žene su silovali. Hrvati koji su ostali u selu su morali da nose bele trake kao oznaku svoje nacionalnosti. Mnogi objekti su oštećeni i uništeni, uključujući i katoličku crkvu i kapelu, zgradu opštine, privatni ambari i skladišta.

Dana 18. oktobra grupa od 51 Hrvata bila je primorana da uđe u minsko polje u okolini Lovasa, kako bi ga "očistili". Dvadeset i jedan je poginuo, a 14 je

povređeno. Ostalih 19 je ubijeno u selu tog dana. Do kraja dana, broj ubijenih je porastao na 70.

Godine 2003. vukovarski Okružni sud je pokrenuo postupak protiv Ljubana Devetka i još 16 optuženih Srba, za ubistvo, mučenje i iseljavanje hrvatskih civila za vreme rata. Samo jedan od njih je na optuženičkoj klupi, dok se ostalima sudi u odsustvu.

"Istraga koju je pokrenulo Tužilaštvo za ratne zločine Srbije o ratnom zločinu prema hrvatskim civilima u selu Lovas dobrim delom se temelji na saradnji tužilaštva Srbije i Hrvatske na osnovu sporazuma o ustupanju dokaza, potpisanog u oktobru 2006. Pred Županijskim sudom u Vukovaru duže od dve godine se sudi jednom Srbinu, dok se 16 optuženih nalaze u Srbiji. Činjenica da su optuženi nedostupni sudu u Hrvatskoj podstakla je tužilaštva Srbije i Hrvatske da pronađu način kako da pomere slučaj Lovas i druge slučajeve sa mrtve tačke. Očito je da je hrvatsko tužilaštvo pomoglo dokazima Tužilaštvu za ratne zločine Srbije, kao što je to tužilaštvo pomoglo hrvatskim organima u slučaju Glavaša. Dobro je što je do toga došlo i sasvim je sigurno da je ta vrsta saradnje preko potrebna."

Nataša Kandić

Šta je Ljuban Devetak rekao FHP

Dana 21. novembra 1993. Ljuban Devetak je kontaktirao FHP, negirajući optužbe podnete protiv njega u Hrvatskoj da je učestvovao u ratnim zločinima. "Ja sam bio samo direktor lokalne zadruga i maksimalno sam pomagao mesnoj zajednici i seljanima. Tog dana kada su ljudi odvedeni u minsko polje nisam bio u selu, već sam sa tridesetak ljudi otišao na radove. Prethodne noći ubijen je jedan vojnik, ujutru su u zadružnu mehaničarsku radionicu zatvoreni muškarci iz sela, i koliko sam čuo nakon toga, jedna protivdiverzantska jedinica regularne vojske koja je bila smeštena u Mikluševcima, oterala je ljude u minsko polje. U to vreme komandant u selu, što se vojnog dela tiče bio je potpukovnik Dimitrijević, a njegov nadređeni sa sedištem u Tovarniku bio je pukovnik Dušan Lončar koji je kasnije unapređen u čin generala." Ljuban Devetak smatra da je potpukovnik Dimitrijević izdao naređenje da se Hrvati iz Lovasa najpre sakupe u zadružnu radionicu, a potom i odvedu u minsko polje.

GRAĐANI LOVASA – ubijeni 1991-1995¹

Milan (Teodor) Latas 02.09.1906 – 10.10.1991
Danijel (Petar) Badanjak 19.11.1926 – 10.10.1991
Cecilija (Mato) Badanjak 19.03.1928 – 10.10.1991
Vid (Juraj) Krizmanić 15.05.1937 – 10.10.1991
Ivan (Tomo) Ostrun 24.05.1933 – 10.10.1991
Antun (Antun) Jovanović 01.01.1932 – 10.10.1991
Anka (Jure) Jovanović 25.12.1928 – 10.10.1991
Alojz (Jure) Polić 04.06.1951 – 10.10.1991
Petar (Ivan) Rendulić 01.08.1934 – 10.10.1991
Juraj (Josip) Poljak 15.04.1952 – 10.10.1991
Katarina (Anton) Pavličević 30.11.1927 – 10.10.1991
Josip (Đuro) Poljak 10.07.1944 – 10.10.1991
Josip (Stjepan) Kraljević 09.08.1926 – 10.10.1991
Tomo (Mile) Sabljak 29.05.1938 – 10.10.1991
Pavo (Martin) Đaković 08.12.1936 – 10.10.1991
Stjepan (Ilija) Mađarević 08.03.1924 – 10.10.1991
Mato (Drago) Keser 17.12.1959 – 10.10.1991
Dragutin (Dragutin) Peić 06.05.1926 – 10.10.1991
Mijo (Mato) Božić 22.07.1943 – 10.10.1991
Živko (Pavo) Antolović 18.01.1925 – 10.10.1991
Stjepan (Andrija) Pejić 10.01.1933 – 10.10.1991

Rudolf (Nikola) Jonak 29.07.1937 – 15.10.1991
Marin (Jakob) Balić 07.01.1928 – 16.10.1991
Katarina (Đuro) Balić 24.11.1936 – 16.10.1991

Slavica (Đuro) Pavošević 10.11.1930 – 18.10.1991
Jozefina (Mato) Pavošević 05.10.1948 – 18.10.1991
Marija (Antun) Pavošević 14.12.1973 – 18.10.1991
Alojz (Đuro) Krizmanić 04.09.1961 – 18.10.1991
Đuro (Nikola) Krizmanić 20.10.1960 – 18.10.1991
Ivan (Stevan) Vidić 26.06.1956 – 18.10.1991
Darko (Juraj) Pavlić 11.12.1966 – 18.10.1991
Željko (Juraj) Pavlić 24.12.1962 – 18.10.1991
Franjo (Josip) Pando 27.06.1942 – 18.10.1991
Marko (Ilija) Damjanović 31.08.1940 – 18.10.1991
Andrija (Pavo) Devčić 30.11.1914 – 18.10.1991
Đuka (Petar) Luketić 06.07.1960 – 18.10.1991
Stjepan (Petar) Luketić 27.04.1940 – 18.10.1991
Petar (Juraj) Luketić 25.09.1929 – 18.10.1991
Marija (Marko) Fišer 23.05.1939 – 18.10.1991
Stipo (Stjepan) Dolački 13.09.1958 – 18.10.1991
Ana (Martin) Lemunović 12.05.1933 – 18.10.1991
Josip (Mihovil) Rendulić 21.05.1916 – 18.10.1991
Zoran (Vid) Krizmanić 7.02.1966 – 18.10.1991

Killed in the minefield

Petar (Danijel) Badanjak 22.10.1956 – 18.10.1991
Darko (Ivan) Solaković 03.12.1957 – 18.10.1991
Marijan (Jozo) Marković 03.02.1953 – 18.10.1991
Josip (Đuro) Turkalj 17.10.1962 – 18.10.1991
Zlatko (Marin) Panjik 07.11.1966 – 18.10.1991
Antun (Marin) Panjik 01.01.1953 – 18.10.1991
Mato (Nikola) Hodak 05.02.1957 – 18.10.1991
Slavko (Martin) Štrangarević 15.03.1957 – 18.10.1991
Marko (Božo) Vidić 24.10.1943 – 18.10.1991
Boško (Mijo) Bođanac 19.08.1954 – 18.10.1991
Ivan (Juraj) Conjar 12.06.1966 – 18.10.1991
Zlatko (Janko) Božić 14.03.1959 – 18.10.1991

Ivan (Petar) Sabljak 24.08.1960 – 18.10.1991
Marko (Petar) Sabljak 11.07.1950 – 18.10.1991
Tomislav (Josip) Sabljak 22.02.1949 – 18.10.1991
Slavko (Pero) Kuzmić 17.09.1961 – 18.10.1991
Ivica (Imbro) Kraljević 05.12.1955 – 18.10.1991
Ivan (Jure) Palijan 30.08.1949 – 18.10.1991
Mijo (Ivan) Šalaj 02.12.1940 – 18.10.1991
Luka (Pavo) Balić 15.11.1950 – 18.10.1991
Nikola (Josip) Badanjak 12.01.1934 – 18.10.1991

U periodu od 24. oktobra do 23. decembra 1991. ubijeno je šestoro ljudi.

Božo (Božo) Vidić 20.12.1932 – 23.10.1991
Josip (Antun) Jovanović 19.09.1957 – 24.10.1991
Zvonimir (Pavao) Martinović 13.03.1934 – 11.11.1991
Franjo (Fabijan) Đumić 04.10.1911 – 21.10.1991
Đuka (Manda) Došen 15.04.1957 – 05.10.1991
Antun (Josip) Kovačević 27.08.1949 – 23.12.1991

Tokom 1993, za vreme mandata UNPROFOR, troje ljudi je ubijeno:

Pavica (Antun) Kovačević 16.12.1952 – 25.01.1993
Elvira (Antun) Kovačević 30.11.1973 – 25.01.1993
Ana (Antun) Pavličić 09.12.1940 – jan.1993

Spomenik u Lovasu

¹ Željko Cirba, *Krvava Istina – In memorium*, Lovas, 2004

